

Časopis s podobami za slovensko mladino.

S prilogo: „Angelček“

Štev. 2.

V Ljubljani, 1. februarja 1898.

Leto XXVIII.

Zimski večer.

Odprj, dedek, modra usta,
Odprj jih, nam kaj povej,
Spet je zunaj zima pusta,
Pada sneg naprej, naprej ...

V peči za teboj brenčijo
Panjevci kot čmrljev roj,
V tvoji glavi pa bliščijo
Pravljice kot solnčni soj —

Ah, povej, kak v skalnem gradi
Čarovnik je star živel,
Kak kraljičini je mladi
Nje kraljestvo palček vzel —

Ah, povej, kak po kovača
Nekdaj starka smrt prišla,
Mlinarju bila igrača
Kamen vreči do nebá,

In zakaj vse v daljnem mesti
V črnem žalovalo je,
Kak poginil zmaj zločesti,
Ki htel knježno zalo je —

Tiho, tiho ... dedek modri
Modra usta je odprl,
Vanjga vnuček zlatokodri
Očki iskri je uprl —

In govoril je, govoril
Dedek v gluho, pozno noč,
Kak kovač je smrt pokoril,
Ki je prišla ponj nekoč —

Kak ob oknu je slonela,
Knježna vsa objokana,
Kak ji sova vsak dan sela
Je na vrata obokana ...

Tihi vsi so, vsi brezglasi,
V vrata zdaj, zdaj v okno zró...
Zunaj pada sneg počasi,
Tuli burja v noč temno ...

Lucijan.

Ob pogrebu.

(Spisal Ivo Trošt.)

Mejakov Janko ni bil vzor pridnega učenca. V cerkvi je bil nemiren, je govoril ter imel roke in oči vedno na takem mestu, kakor se ni spodobilo. Ko je bil za to kaznovan, je stisnil rameni, molčal, gledal nevšečno in — ostal prejšnji Janko. Na potu je največkrat koga lovil, ali so pa drugi njega, in često je prinesel domov krvav nos, pa tudi čelo. Če je prišla Smodička ali druge sosedo njegovemu očetu tožit Jankove nerodnosti, je bil vselej tako nedolžen kot Lahov koš, ali kakor tisti otroci, ki še niso vedeli za njegove pretepe. Oče ga je srpo pogledal, posvaril, včasih tudi nasmodil, da je prestrašena mati prihitela iz prodajalnice branit — hlače svojega ljubljenca; in največkrat je dosegla, da se ni godila krivica ne hlačam in ne sinku. Janko je vsled tega ostal prejšnji Janko Mejakov — kolikor večji, toliko slabši. Njegove naloge — šolske in domače so bile najbolj umazane, najbolj pogrešene in največkrat neizvršene; Janko ni utegnil. Kdo bi pa stikal za ptičjimi gnezdi, plezal na črešnje in kradel sadje? In v šoli — seveda — je bil Mejakov med prvimi, ki niso nič znali; o, da! — nekaj! — Nagajati!

Bledi, pokašljujoči, bolehní učitelj je imel ž njim vsaj toliko opraviti kot z vsemi drugimi otroki. Janko ga je često tako ujezil, da je nehal pokašljevati, sedel za mizo in si tiščal prsi. Tačas so pa Jankove miši počele tisto, kar vsake, kadar ni mačke doma: vznemirjale so vso šolo. Njegovi svinčniki so se prijetno drmljaje katolali po klopi; pod klopjo se je pa vila železnica, — same škatlje od užigalic, in kar je še nedostajalo ropota in pihanja, je dodal Janko — pa je bil popol „ajselpon“ ...

Dočim so se učitelju vračale moči, je železnica drdrala od učenca do učenca; a ko je dvignil glavo — smuk! pa je bil mir kakor na kašči. Bolehni mož je vstal in šel v zadnjo klop k Janku; prijel ga je za glavo in milo mu gledaje v nemirne oči, rekel: Janko, ko boš bolan — gm-hm! — se boš spomnil, kako je težko — gm-hm! — Janko Mejak je molčal in povetil oči. — Saj ne boš več, Mejak, kaj? — Zopet trdovratni molk.

Železnica je ta dan ostala v šoli, zaradi nje pa tudi Janko in še več tovarišev; ali Janko je ostal stari Janko.

V tistem času so imele tudi šole na deželi dvamesečne počitnice, in sicer do vseh Svetih. Bile so nekaj daljše kot danes, pa vendar še prekratke. Bližal se je konec in otroci so že natezali ušesa, kdaj naznanijo: „zopet v šolo!“ Zato je Mejakov Janko veselo poskakoval, ko je slišal v cerkvi naznani, da se vsled učiteljeve bolezní še ne more začeti pouk; začne se pa gotovo pozneje.

Listje na drevju je rmenelo in opadalo, georgine na vrtilih so sklanjale od slane osmojene glavice; spravili so že zelje in vse zadnje pridelke, in mladina se je veselila, da ne bo treba kmalu več pasti živine, ker v kratkem zapade sneg.

Neko popoldne so goveda prosto stopala po travnikih, senožetih in njivah ne gledé na to, so li naše ali sosedove; mladina je pa skremženih lic zrla v kadečo se kopo dračja, kamor so nametali peč korenja, repe in narepkanega krompirja. Kar zapoje mrtvaški zvon. — — Povsod stikanje glav, povsod vprašanje, povsod radovedni obrazi: kdo je umrl?

Mhm! — so pritrjali ljudje: saj smo vedeli; to je on; tako je moralo biti. Bog mu daj luč nebeško! — O, kolikim je prepeval: „Liberá“, sedaj bodo pa drugi njemu. Vsakdo pride na vrsto. — Sveti mu večna luč! — Bil je miren, vesten učitelj.

Taki pogovori so bili po vasi, in otroci so jim v srcu pritrjali, a na glas se veselili, da letos ne bo šole ni ne drugo leto — ne, morda nikoli več Tudi Mejakov Janko se je radoval ž njimi, a nekaj mu je kalilo popolno veselje: njemu bo manjkalo zabave v šoli, in pa: slednjič bo moral kam drugam v šolo. Bog vé, če bo tam tudi tako kakor doma! — To ga je vznemirjalo; a ker se je naveličal potepanja, si je želel premembe, in to bi mu ponudila zopet šola, da bi bil prejšnji Janko.

Še tisti večer mu je rekel oče: „Ko se znoči, pojdeva kropit!“ Sin se ni dosti zmenil za vabilo, malo več za mrliča. Zopet je skomizgnil z rameni, stopil k materi po pest rožičev in šel za očetom. Še pred šolskimi vrati je vrgel zadnji peček iz ust.

V prostorni sobi je bil napravljen med visokimi voščenicami in nebrojnim cvetjem bel — črno prevlečen — mrtvaški oder; ob desni in levi vse polno ljudij, v vznožju mala mizica z dvanajstimi oljnatimi svetilkami, med temi majhen, pozlačen križec — posodil ga je gospod župnik — pred tem pa krožnik z blagoslovljeno vodo in oljkovo vejico; na odru je pa ležalo do kosti posušeno truplo z voščenim licem, voščenimi rokami, molkom med prsti — rajni učitelj, ki je v cvetu svoje dōbe onemogel in se zgrudil v hladni grob.

Vsak prišlec je pokropil pokojnika, pokleknil in molil za pokoj njegove duše; potem je še zdihnil nekolikokrat, pogledal opravo v sobi, ozrl se v lice pokojnikovo ter potrdil, da je ali ne, podoben živemu; možki so trdili, da se drži na smeh, a ženske, da na jok. Vaščan za vaščanom se je družil k ostalim vasovalcem.

Mejak in Janko sta končala običajne molitve in se odpravljala domov, ko so zapeli v zvoniku župne cerkve vsi zvonovi ter milo ječé, proseče opominjali navzoče: „Molite, molite zanj!“ — Neka stara ženica je začela angeljevo česčenje, nadaljevala rožnega venca žalostni del in končala z nebrojnim: Usmili se vernih duš v vicah! Mrličev varh je prižgal sveče, in lice pokojnikovo je odsevalo tužno-boleče izmed cvetja. Soba se je vedno bolj polnila ljudij, bivših in sedanjih učenk in učencev, prijateljev, znancev; polnila se je pa tudi z duhom dogorevajočega voska in z duhom mrtvaškim. Dolgo, dolgo so peli zvonovi, a ljudje so še potem, ko so utihnili, ostali pri mrliču, molili za pokoj njegovi duši in hvalili njegove vrline.

„Oče, meni se zdi, da se držijo na jok“, je opozoril Janko, ko sta se vračala domov.

Za dva dni je bil pogreb, lep in veličasten.

Dolga vrsta črno oblečenih mož — pokojnikovih tovarišev — je stopala tiho za krsto; nekateri so tudi pomagali peti domačim in sosednim duhovnikom v sprevodu; jeden pa — visok kakor hrast, krepek mož, z dolgo, črno brado je vodil spredaj šolske otroke. Mirno je dajal povelje, tiho in vestno so je vršili. Mejakov Janko je hodil za par s Smodičevim Štefeto, — drugi nihče ni maral z njim — in mirno je stopal in skrbno opazoval današnjega učitelja obleko, postavo, brado, oči in ukaze. Takoj mu je bilo čisto jasno, da je oko in beseda drugačna kot pri pokojnem učitelju; zdelo se mu je, da bi s tem človekom ne bilo dobro — vsaj v šoli — črešenj zobati. V cerkvi — kakor navadno nepazljiv — je motril lice sedaj temu sedaj onemu učitelju, in videč, da brezvspešno išče lic in očij, v katerih navzočnosti bi bila varna njegova železnica, se je ozrl naravnost na — kór. Tu je bilo tudi zbranih več tujih, črno oblečenih mož, ki so peli tužno, počasi in milo; jeden je pa orgljal, kakor da jočejo stari in mladi v cerkvi. Nobeden teh obrazov ni bil Janku všeč, in ko mu je nekdo grozeče zapretel s prstom, je pogledal takoj na oltar, a boječe, brezupno. Zbal se je namreč dolgih, rjavih brk in osornega pogleda.

Med potjo na pokopališče je stopal Janko molčé poleg Štefeta in niti na misel mu ni prišlo, da bi kakor drugekrati zadeval z nogo tovarišovo peto pred seboj. — Zagrmel so grude na krsto, zgrnila se je nad njim zemlja in do polovice napolnila jamo. Solzne oči, ihtenje in glasni jok se je razlegal na njivi miru; tudi Štefe je jokal, le Janko je strmé opazoval vse to. Po končanih očenaših za dušo pokojnikovo, sorodnike in za duše v vicah zapre knjigo mlad duhovnik, začne govoriti lepe in v srce segajoče besede. Imenuje rajnega svojega drazega sošolca in prijatelja, imenuje ga vestnega učitelja-trpina, ki je poleg težavnih stanovskih dolžnostij potrpežljivo prenašal težko in vedno težjo bolezen; ti bolezniki kal je pa dobil v šoli, dobil s tem, da se je trudil, otrokom čim lepše, čim temeljitejše vcepiti najpotrebnejše nauke . . . „Zato, otroci, pomnite: Tudi če je bila božja volja, da je moral blagi pokojnik v ta-le prerani grob, boste ravnali po božji in pokojnega učitelja zapovedi, če se vestno držite njegovih naukov: Ostanite pridni, pobožni, pošteni, pa zagledate nekoč svojega ljubljeneega učitelja pri neskončno svetem, pravičnem Bogu.“ — Govornik je končal, v otroških srcih pa je dozoreval sklep: da, taki ostanemo!

„Ali res jeza največ škoduje jetičnim ljudem?“ je vprašal Mejakov Janko svojega tovariša in pogledal plašno pred seboj stoječega moža, ki je nesel venec.

„Naša mama so rekli, da so učitelj umrli zato, ker smo jih preveč — ne: ker smo — smo jih premalo ubogali. Vredni smo — so rekli — da dobimo za kazen tacega učitelja, ki bodo znali pregnati iz šole žive in naše muhe.“

Janko je povetil glavo. Nagrobnica: „Nad zvezdami — da zopet vidimo se nad zvezdami — Le križ nam sveti govori . . .“ ta nagrobnica, katero so zapeli tovariši svojemu tovarišu, je tudi že utihnila, zakaj glasen vrišč in jok je skoro preglasil pevce. Janko Mejak se je naslonil na zid ter ihtel kakor po najhujši, prestani kazni.

„Veš, Štefe“, je govoril Smodiču po poti s pokopališča, „jaz sem jih često jezil in dražil, pa mi je žal, ker nisem priden — ne pobožen — ne — pa jih ne bom videl pri Bogu.“

„Naša mati so mi ukazali moliti zanje; tako jim ohranimo najlepši spomin.“

„In pa, če spolnujemo njih nauke — so rekli oni gospod ob grobu — pa jaz ne vem nič naukov“, je govoril na tihem Janko.

„Se jih naučiš pa pri novem gospodu učitelju; zakaj tudi to — rekli so mati — bo ljubo našemu rajncemu učitelju, ki se sedaj že veselé v zlatih nebesih in gledajo na nas — svoje dobre in hudobne učence.“

„Prav so rekli tvoja mati“, je pritrdil Janko in odšel zamišljeno, tiho in mirno, kakor še nikoli, na svoj dom in sklenil začeti novo življenje.

* * *

Nekaj dni po novem letu so otroci sprejeli novega učitelja radovedno in strahoma. Bil je visok, tanek gospod s kratko roso brado, srpim pogledom in redkimi lasmi. Nosil se je po koncu in ni bil nikoli brez rokavic ter palice. Pokašljeval ni nič in govoril — zunaj šole — skoro nič — a otroci so se ga silno bali — tudi Mejakov Janko. Prvi dan ni bilo slišati družega kot dihanje v šoli, pa kmalu so se privadili drug drugemu: otroci so se lepo vedli, pridno učili, vestno izvrševali naloge; in zaostal ni niti Janko.

Novi učitelj je dejal: „Tega in tega nečem več — pa bomo spet prijatelji. Hočem pa videti kmalu, če se znate tako poboljšati, da boste moji prijatelji —.“

In Smodička, pa tudi druge sosedé, katerim je bil Janko uzor nerednosti, nagajivosti in hudobnosti, so se na tihem čudile, kaj ga je spreobrnilo; Janko tudi ni povedal nikomur ter se s pridnostjo pokoril — zaostali učenec za prejšnje grehe. Srce v prsih mu je pa vedno zadovoljnejše plalo, ko se je spominjal, da ni ostal stari Janko.

Izgubljena!

(Povest. — Spisal Glavor.)

II.

Ysa prevzeta od lepote punice gre Milka do konca trga za možem, ki jih je prodajal. Tu se možak obrne in kričé: „Kupite, kupite!“ izgine zopet v gneči.

Sedaj šele zapazi Milka, da ni matere pri nji. Ali ne začne morda jokati se? ne, Milka je bila pogumno dete. Nekoliko trenutkov postoji, potem pa se ji zasveti v bistri glavici:

„Mama je šla domov!“

No, domov bom tudi jaz znala, misli si Milka, in se pogumno obrne proti domu.

Začetskoma je šla prav. Videla je v neki prodajalnici igrače, katere je poprej občudovala z materjo. To jo je tem bolj opogumilo. Prav veselila se je že, češ, jedenkrat bom sama prišla domov, prav sama. Potem pa naj še reče mama, da sem majhna!

Toda kam pa sedaj? Milka je vedela, da je treba iti v neko stransko ulico, ali v katero? To je vprašanje. Sedaj se ji zdi ta prava, sedaj ona. Naposled se ji vidi jedna tista, po kateri je prišla z mamo.

Zavije v stran in stopa dalje. Ali domače hiše ni nikjer. To je dobro poznala. Pri vratih sta namreč stala dva kamenita psa, in ta dva je Milka tako poznala, kakor le kaj. No, nikjer se nočeta prikazati.

Milko začne sedaj skrbeti, če ni zašla. Ta misel jo vso zblede. V strahu se obrne in teče nazaj. Toda v naglici ne gleda na pot, in zaide še bolj. Ali ona tega ne opazi in hiti naprej.

„Kam pa tečeš, mala?“ vpraša jo ta hip prijazno policist, ki je videl prepadli obraz malega otroka.

„Domov!“ odvrne Milka, prestrašena, kajti imela je pred stražniki velikansk strah, kakor ga imajo otroci po navadi. Nenadno vprašanje možvo jo tembolj preplaši. Srce ji je utripalo od bojazni, in urno steče naprej.

Tako je preteklo že precēj časa, odkar je izgrešila mater, in začelo se je mračiti. Dasi je bila Milka za svoja tri leta nenavadno pogumna — mislimo, da bi se dobilo malo otrok, ki bi se tako srčno napotili iskat svoje mame, kakor se je Milka — vendar pa sedaj le ni mogla več zadržavati solz, ki so se ji scurkoma ulile po lici. In kolikor dalje časa se je ustavljala poprej joku, toliko silnejše je prišel sedaj na dan.

Ali nihče mimoidočih se ni zmenil za solzečo se deklico. Po večjih mestih je že tako, da se nihče ne briga za svojega bližnjega. Semtertje je kdo pogledal na-njo, a potem zopet hladnokrvno stopal dalje.

Nek možak, bolj revno oblečen, se ustavi nazadnje pred njo:

„Zakaj se pa jočeš?“ vpraša z robotim glasom.

„Mame ni!“ ihtí deklica.

„Aha, izgubila si se? No, to se večkrat primeri. Vidiš, punčika, pojdi k onemu možu tam, ki ima sabljo, pa mu povej, da iščeš matere!“

Prijazno še pokima mož in odide. Milka pogleda moža s sabljo — k temu naj bi šla? Da bi jo morda še celó uklenil in pa zaprl? Milka se zgrozi in koraka dalje, dasi je od solz komaj videla pot.

Stemnilo se je popolnoma. Svetilke so razsvetljevale ozke ulice in uborne hiše, med katere je blodeča Milka zašla. Ali ona ni več gledala okoli sebe. Premišljevala ni več kod in kam, v glavi se ji je vse zbledlo, in le nejasno je vedela, kaj se je dogodilo ž njo. Napenjala je misli — ali ni šlo. Utrujenost telesa jo je premagala. Le megleno se je še spominjala, da se je izgubila, ali naravno se ji je zdelo, da pride sedaj pa sedaj po njo mama.

Stisne se v kotichek. Vsi prigodki so revico tako utrudili, da že za malo trenutkov zaspi.

* * *

Težko je sopihala stara Marta po ulicah.

Stara Marta — nihče ji ni vedel drugega imena — stanovala je v revni hišici pri tleh. Z ljudmi se ni pečala, kakor se tudi ti niso menili za-njo. Govorilo se je, da je doživela kdaj boljše dni, in da se ji blede. Naj je bilo to že res ali ne, gotovo pa je, da je stara Marta čepela po cele ure nepremično v svoji sobi in strmela pred-se. Nihče ni vedel kaj natančnega iz njenega življenja. Kdo zna, kaj ji je strlo srce? Kdo zna, kake nezgode je pretrpela?

Marta ni niti delala — saj bi tudi ne mogla — niti ni beračila, a vendar je živela. Nekaka skrivnostna tema je zakrivala njeno življenje.

Sedaj se ustavi Marta pred spečo Milko. Luč svetilke je razsvetljevala njen obrazek, ki se je smehljal od ljubkih sanj...

„Kako lepa je!“ šepeta Marta. „Glej, kako lep obrazek ima, prav kakor moja Fanica — uboga Fanica! Kako lepo obleko ima, ej, golobičica, smehlja se, ej, smehlja! No, le spančkaj, golobičica, ne boj se revica, le spančkaj!“

Občudovaje je stala Marta pred dekletcem.

„Kakor angeljček je! Ah, kako lep otrok! Prav kakor moja Fanica! Uboga moja Fanica! Zakaj si umrla? Vidiš, sedaj bi jaz ne bila srma na svetu! Revica!“

Pri zadnji besedi pogladi Marta mehko Milkino lice.

„U, kako je mrzla! Ubožica, gotove jo zebe! Še zbolela bo, revica! Hu, po noči je vedno mraz!“

Ta hip odpre Milka oči.

„Mama!“ vzklikne.

„Golobičica moja! Nič se ne ustraši, revica! Vidiš, jaz sem Marta, stara Marta! Nič se ne boj, ubožica, nič se ne boj, jaz ti ne naredim ničesar. Pojdi z menoj, golobičica!“

Mrtvo je gledala Milka staro ženico. Ni se brž zavedela vsega, kar je doživela.

„Vidiš, treseš se od mraza. Zebe te. Le poglej, po noči je. Pojdi z menoj, drugače boš umrčkala, kakor moja Fanica! Pojdi, pojdi, golobičica!“

In Marta prime Milko za roko, ki gre brez volje ž njo.

„Tako, ljubček moj! Le poglej, da nisem huda. Dejala te bom v posteljico in zaspančkala boš lepo, mirno. Ej, lepo posteljico imam, dobro, mehko. Ljudje ne vedó, kako lepo se spi v nji, ej, lepo se spi, če se more. Nu, vidiš, kako si pridna. Saj sva že doma, vidiš!“

Marta je stopila v neko hišo in odprla svoje stanovanje. No, ves čas je govorila:

„Nu, le pojdi z mano, le nič se ne boj. Vidiš, precej prižgem luč in potem — — potem bomo dali kaj za v tvoj želodček in potem boš šla spančkat.“

In tako je stopicala po sobi in prižgala luč, ki je posvetila po malem stanovanju. No, kdor bi mislil, da je bilo stanovanje opravljeno beraško, bi

se zeló motil. Narobe: pohištvo je bilo sicer starinsko, ali lepo izrezljano in lično, in je naredilo prav dober vtis. To je ponajveč dalo ljudem povod k govorjenju, da ni bila stara Marta vedno to, kar je sedaj.

Čudno je bilo videti, kako se je sukala Marta okoli Milke. Kar ni mogla odvrniti od nje oči.

„Tako, le vsedi se, ubožica. No, ali boš pila malo mleka, golobičica moja?“

Nemo odkima Milka. Strmo je gledala v Marto — nemogoče je opisati ta pogled! Vsa čustva malega dekleta so odsevala v njem: čudenje, groza, strah. Potem pa so se ji zopet polagoma napolnile oči s solzami, debele kaplje so začele padati po licih, in tiho je šepnila:

„Mama! Moja mama!“

„Uboga moja! Nič se ne joči! Pojdi ležat, pojdi, dete; jutri bo že prišla mama. Nič se ne boj, saj sem jaz pri tebi. Na, vzemi nekoliko mleka! Nočeš? Vidiš, bojiš se, kaj ne? No, pa pojdi v posteljico, da se boš odpočila! Jaz te bom slekla, in zaspančkala boš sladko, lepo!“

Marta je zadela pravo. Komaj je dala Milko na ležišče, že jo je premagal spanec. No, ta spanec ni bil zdrav. Deklica se je premetavala po postelji, kričala in jokala v spanju. Lice njeno je bilo smrtnobledo.

Stara Marta pa je sedla k postelji in se zamislila v davne dni: In videla se je kot srečno mater v krogu svojih domačih, radostno, veselo, blaženo. A potem je prišla zlobna človeška roka in uničila to srečo in — —. Kakor kamen je sedela Marta in strmela pred-se. Iz očíj pa so ji padale vroče solze, a ona jih ni čutila — — —.

Dà, ljudje niso vedeli, zakaj se je stara Marta odtegnila svetu.

Ko je napočilo jutro, ni mogla Milka vstati — v vročnici je ležala na postelji in bledla. Mlado telesce ni moglo prenesti naporov prejšnjega dne.

Kako je skrbela Marta za-njo! Kuhala ji je čaje, zavijala jo skrbno v odeje, čula pri nji noč in dan. Da bi šla po zdravnika, ji ni prišlo v glavo.

Cel mesec se je borila Milka s smrtjo; nazadnje pa se je le obrnilo na bolje. Potem pa je zopet trajalo cel mesec, da je popolnoma okrevala. V tej dolgotrajni bolezni se je privadila Milka stare Marte, ki je res prav materski skrbela zanjo.

Ko je prvič zopet stopila na noge, vprašala je Milka starico:

„Kdaj pa pojdem zopet k mami?“

Skoro prestrašena je odgovorila Marta:

„K mami ne moreš, ljuba moja Milka. Kdo vé, kje je tvoja mama? Ostani pri meni, Milka, ostani pri meni!“

In tako je bilo. Težko se je privadila uboga Milka te misli, ali — kaj je hotela?

(Dalje prihodnjič)

Sreča mladinskih let.

(Piše Fr. Kralj.)

II. Mali jezdec.

Glejte no, glejte malega samosrajčnika na dedovem kolenu. Pri hiši sta še navadno dve osebi, ki sta posebno priljubljeni pri otrocih, in to sta: babica in dedek. Oče in mati nimajo vedno časa, da bi nego-

Hop, hop!

vali male razposajenčke; skrbi za gospodarstvo in gospodinjstvo jima tega ne pusté. Pa saj tudi s tem skrbé za svojo deco, ker se mučijo in delajo le za njo, da bi ona srečnejše živela.

Materi torej opomore babica ali pa dedek. Dedek ni več za težko delo. Moči so mu že opešale, roke se mu že tresejo, noge pa ne nosijo tako čilo kot nekdaj. A nekoč je bil tudi on mlad, in tedaj ga ni bilo treba iskati pri peči.

A sedaj je druga. Mrzla kri ga sili, da izbere jedenkrat za vselej svoj prostor v prostornem zapečku ali pa na klopi ob peči. V varstvo mu dajo stariši svojega jedinca, ko odidejo na delo. Saj je pa kakor nalašč pripraven za ta posel. In vnuček? Oj, ta pa je še bolj zadovoljen kot le kdo z dedkovim varstvom.

Saj ne znajo ne mati ne oče toliko lepih povestic in pravljic o demantnih in zlatih gradeh kot pa dedek.

Tako je bilo tudi ono popoldne. Dedek se je vsedel na prostorno in široko klop ob zeleni peči. Svojo sivkasto kapico z velikim „cofo“ je nekako zadovoljno potisnil nazaj na glavo, da se le malo vidijo kot novopadli sneg belomehki lasje. Poleg sebe je položil svojo priljubljeno pipico in veliko višnjevo ruto. Menda je menil ravno nabasati svoj „vivček“, pa pristopi mati in mu reče:

„Dajte no malo varovati tega nagajivca, da grem na polje.“

In res je precej zadovoljen dedek. Svoj predpasnik si malo popravi, prekriža nogi in stegne s smehom roki po malem kodrolascu. In malček se nič ne brani. Kaj še! Kar obraz se mu zažari samega veselja, ko vidi, da bo spet jahal. Res malo strepeče, tudi debelo pogleda z očmi, ko prvič poskoči na tem živem konjiču, pa precej nato se zasmije, da je veselje. Razposajeno poskakuje ne dedovem kolenu in vedno znova ponavlja besedi: „Še, še!“

Še materi se dobro zdi, da se nasloni ob duri. Pogledati mora, kako se počuti njen ljubček na dedoven kolenu.

Ves zaverovan gleda maliček v nagubano dedkovo lice, ko ta govori otroško pesemco:

„Ica, ica konj'ce trí,
En'ga jezdi, dva peljá.“

In še mali klepeta za njim te besede; dasi bi težko njega razumeli.

Tudi ded se pomladi pri njem. Pravijo, da se stari ljudje nekako pootročijo. Kakó tudi ne? Saj se med vnuki ves zatopi v nekdanje dni, ko je tudi on tako srečen živel brez skrbij in težav. Pozneje so pa prišle težave in te bodo tudi njegovi vnučki okusili. A zdaj jim neče kaliti tega veselja. Vse to misli dedek in obraz se mu razširja, gube se mu zaokrožijo na velem obrazu in ves srečen gleda v nedolžni in jasni vnučkov obraz, ki se mu dozdeva kakor angeljček iz nebes.

Tako imajo vas dedki in babice radi. Tudi vam pripovedujejo in vas učijo molitvice in svete zgodbe. Ali jih tudi vi ljubite, nežni čitatelji? Ali jim postrežete radi o času bolezni, ali jim donesete z veseljem, česar potrebujejo?

Upam, da ste vsi tako pridni, da radi ubogate svoje dedke. Saj pa tudi pravi sveto Pismo: „Pred sivo glavo vstani in spoštuj osebo starega moža (III. Moj. 19. 32.) Venec starih (glav) je mnoga izkušnja, in strah Božji je njih čast, njim se lepo poda razumen svèt (Sirah 25. 6. 8.)“ Tako bodi!

Svetniki-ljubitelji in ljubljenci živalij.

(Po Fr. Lindenu priobčuje Jos. Volc.)

XXXVIII.

Nenavadno domače in prikupno so se vèdle živali do sv. Frančiška Asiškega († 1226); on pa jih je tudi tako rad imel, da jih je imenoval le svoje „brate“ in „sestre“.

Slavni slikar Führich je kaj mikavno naslikal tega svetnika kot „ljubitelja in ljubljenca živalij“. Predočuje nam ga v onem trenotju, ko po težkem apostolskem delu nekoliko počiva na samotnem kraju tako priljubljene mu gore Alverne. Neki redovnik nam tako-le popisuje to ganljivo sliko: „Sveti Frančišek sedi v senci pod drevjem pri kraju gozda na skali; pod skalo izvira studenec, ki napaja obilno travo, razno zelišče in cvetličje ter drugo prijetno rastlinje. Sedaj sede vesela ptičica frfotaje in ščebetaje na roko, roka pa omahne z brevirjem na travo. Nato prileti druga ptičica, prileti jih še mnogo ter mu sedajo na roke in na rame; tudi golobček gleda z veje na drevesu in se gruleč pripravlja, da bi priletel. Potem se bližajo živali iz pustinje druga za drugo in se zbirajo okrog njega. Z desnico boža po glavi mlado srnico, ki se svetlo in zaupno ozira proti njemu, kakor da je vsa srečna vsled te pozornosti. V ozadju stoji veličasten jelen: na tem prostorčku se čuti tako domačega in brezskrbnega. Tudi zajčki so čutili srečno bližino moža božjega in so priskakljali ter sedijo sedaj pridno in pobožno pri njegovih nogah; in če se dela, kakor bi ne zapazil, da so ga tudi prišli obiskat, praskajo s tačicami po njegovi obleki in se žalostno ozirajo nanj. Še resni štrk se je približal in stoji kakor zamaknjen pred čudežnim ljubiteljem stvarij, kateri ima nežno ljubezen za vsako izmej njih, ker v vsaki zre lepoto dobrotljivega Boga, ki je njemu in njim vsem nebeški Oče. Tukaj mej svojimi „brati in sestrami“, ki še nikoli niso grešili zoper svojega Stvarnika, in s prvotno zvestobo izvršujejo svoj namen, za kateri jih je vstvaril, ter tako resnično slavijo Gospoda vseh stvarij, se čuti tudi sam bližje Bogu. Tukaj daleč od grešnega počenjanja ljudij je našel pravi dom za svojo čistost in plamtečo ljubezen božjo. Gospodstvo, ki smo je zgubili po Adamovem grehu, se mu je zopet povrnilo, kakor bi bil še v rajskih radostih pred grehom naših prvih starišev.“

XXXIX.

Ko je sv. Frančišek z nekaterimi tovariši po misijonih oznanjal besedo božjo, prišel je blizu mesta Bevagno na kraj, kjer se je bilo zbralo veliko raznovrstnih ptičev. Takoj gre k njim in jih pozdravi, kakor bi bila razumna bitja. Ptiči pa so vsi obstali ali obsedeli, kjer je kateri bil, se obrnili proti njemu, in oni, kateri so sedeli na najvišjih vejah, so priklanjali glave, kakor da bi ga hoteli boljše razumeti. Svetnik jim začne govoriti: „Ljubi ptički, moji bratci, poslušajte besedo božjo! Vi imate veliko vzroka hvaliti svojega Stvarnika. Oblekel vas je s perjem, dal vam je peruti za

letanje, postavil vas je v čisti zrak in skrbi za vse, česar vam je treba, ne da bi vi morali skrbeti.“ Ko je Frančišek govoril to in še drugo, so se ptički vèdli kaj čudno. Iztegovali so vratove, frfotali s perutnicami, odpirali kljune in pazljivo gledali gorečega pridigarja. Frančišku samemu se je to zelo čudno zdelo; hodil je med njimi, se jih dotikal in jih božal, pa nobeden se ni premaknil z mesta, dokler jih ni prekrizal in jim z blagoslovom dovolil, da smejo oditi. Sedaj so vsi veseli odleteli. Svetnikovi tovariši so strmeli, ker še niso nikdar videli kaj takega. Sv. Frančišek pa je rekel v svoji priprostosti: „Jaz sem pač vnemaren človek, da še nisem pridigal ptičkom, ki so tako zvesti poslušalci.“

Žabnikov Martin.

(Spisal Marko.)

Žabnikov Martin je bil jeden tistih posebnih ljudi, za katerimi leté otroci, če jih le od daleč zagledajo, in jim nagajajo, kjerkoli jim morejo. Pa vendar ni imel na sebi ničesar tacega, kar bi moglo vzbujati posebno pozornost. Bose, precej umazane noge, z dolgim jermenom prepasane hlače, raskavo srajco in pomečkan klobuk s silno širokimi okraji: — takó se je nosil Žabnikov Martin. Bil je delavec na žagi, kakor vsi drugi delavci, samó časih si je naredil prost dan in se potepal po vasi.

A jedno čudno lastnost je imel, katera ni dala mirno spati vaškim otrokom, njegovim malim sovražnikom. Bal se je — žabe, kakor nobene druge stvari na svetu. Najmanjša, najpohlevnejša žabica ga je spravila v takó silen strah, da je bežal pred njo, kakor bi smodil za njim. In kaj šele velika, grbastá, napihnjena krastača! Pravili so, da mu je ostala ta čudna bojzljivost izza mladih nog, ko je bil še prav majhen. Zlezla mu je velika, umazana žaba na obrazek, ko je zaspal pred hišo; in ko se je vzbudil prestrašil se je ubožec tako grozno, da se je ves tresel in ni mogel dolgo časa nič govoriti. . . Nikdar se ni mogel več iznebiti te strašljivosti in ostala mu je za vse življenje.

Otroci pa so to porabili, da so mu nagajali. Kadar so ga srečali, začeli so kričati nad njim:

„Žaba, Martin! Žaba, žaba!“

Zapodili so kamen po cesti in Martin je tekél, kar se je dalo. Časih so prinesli predenj na skrivnem celó resnično žabo in Martinov strah je bil toliko večji. Otroke pa je to silno veselilo. Smejali so se, da so jim tekle solze iz očíj.

Najporednejši od vseh pa je bil Tratnikov Tone. V šoli se ni posebno pridno učil in knjig se je iznebil, kolikor hitro je mogel. Zató so mu hodile po glavi različne nepoštene misli, kakó bi si kratil čas in nagajal drugim ljudem. Nagovarjal je celó svoje tovariše, da so mu pomagali pri njegovih

porednostih. Časih se mu je posrečilo, ali velikrat ga je doletela zaslužena kazen in v posebnih slučajih je pela celó palica.

Nekega popoldne so se vračali otroci iz šole. Solnce je sijalo svetlo in vroče, da so se od potú sprijemali lasjé nad čelom.

Tratnikov Tone, Vipavcev Ivan, Vrbnikov Tine in še nekaj družih se je podilo po stranski stezi mimo žage, ne da bi šli naravnost po véliki cesti domov.

Pred žago je počival pod visoko, senčnato tepko Žabnikov Martin. Utrujenost in vročina ga je prevzela, da je legel v travo in zadremal. Otroci so se ustavili pred njim in Tratnikov Tone si je domislil, kakó bi se dala napraviti hudobija. Hiteli so k mlaki, ki je ležala precej daleč za Vrbnikovo hišo, in ulovili so z velikim trudom tri širokoglave, smradljive žabe. S tem so se vrnili k Martinu, ki je še zmirom mirno spal in smrčal, ne da bi se ganil. Zakričali so vsi kakor iz jednega grla, vrgli žabe nanj in skočili za plot. Martin je planil kvišku in se ozrl krog sebe; a ko je zagledal živali, ki so skakale in se prekucavale krog njegovih nog, zavpil je prestrašen, pustil klobuk v travi ter bežal in bežal, da so ga izgubili paglavci hipoma izpred očíj. On pa jih je videl, ko se je ozrl nazaj, in slišal je dobro njihovo škodoželjno krohotanje.

In kazen ni izostala.

Tratnikovi so imeli za vrtom kozolec, — Tonetov najljubši kraj. Tam se je podil s svojimi tovariši, tam je uganjal ž njimi svoje burke časih po cele dni.

Oče so mu bili prepovedali, da ne sme hoditi po lestvi navzgor, kjer se je sušilo seno in kjer je imel tudi Tone spravljene svoje igrače. Lahko bi padel raz lestvo in si zlomil vrat; lahko bi se tudi zgodilo, da bi zdrknila lestva in se zvrnila na tla; kako bi potem prišel Tone zopet doli, če bi ga slučajno nihče ne videl in ne slišal? Ali ravno zato, ker so mu oče prepovedali, ni se mogel Tone zdržati, da bi ne hodil na kozolec. Vabil je še druge s seboj, da so podili kokoši in se prevračali po senu.

Tako je bilo zopet danes. Na kozolcu je bil Tone in z njim Vipavcev Ivan, Vrbnikov Tine in vsi njegovi najljubši tovariši.

Takrat pa se je prikazal tam doli, — kdo? Žabnikov Martin! Začeli so kričati nad njim kakor navadno: „Žaba, Martin! Žaba, žaba!“ — Ali Martin si je gotovo mislil: „Kako bo prišla žaba v seno?“ — in ni se prestrašil.

„Čakajte, vi paglavci, jaz vas naučim nagajati!“

In približal se je lestvici, — in lestvica se je dvigala... dvigala, potem je začela polagoma padati, dokler se ni naposled z glasnim truščem zvrnila na tla.

„Zdaj pa le bodite tam gori in nagajajte, komur se vam ljubi!“ oglasil se je Martin od zdolaj in otroci so slišali, kako je s trdimi koraki odhajal

„Kaj pa zdaj?“

Poredneži so se spogledali in ni se jim dalo več skakati in kričati. Nekaterim so silile celó solze v oči in zjokali bi se bili na glas, da bi jih ne bilo sram tovarišev.

Solnce se je nagibalo vedno nižje proti zahodu in bližal se je večer. A Martina ni bilo od nikoder nazaj, da bi se jih usmilil. Vrbnikov Tine se je zaril v seno in jokalo, da bi ga drugi ne videli. Malica je bila že zdavnaj izgubljena in prihajal je že čas večerje. Rešitve pa od nikoder. Morda bi jih slišali pri Tratnikovih, če bi glasno klicali. Toda Tone si ni upal. Prepovedano mu je bilo hoditi na kozolec, in vrh tega bi bilo treba povedati vse, kako so Martina dražili in kako se je ta maščeval. Potem pa bi prišla še doma občutljiva kazen.

Ko je Tone vse to premišljeval, domislil se je nečesa, kar se mu je zdelo, da bi bilo dobro.

„Zakaj bi ne rekli, da se nam je lestva po nesreči zvrnila, — in da smo se hoteli v senu učiti? Na srečo ima Tine še knjige s seboj.“

Povedal je to svojim tovarišem in pričel je kričati na vso moč:

„Oče! Oče!“

Dolgo časa ni bilo od nikoder odgovora in Tone je bil že skoro hripav od neprestanega klicanja. Naposled so se začuli počasni koraki in spodaj pod kozolcem so se prikazali oče.

„Kaj pa delate tam gori, a? Kdo vam je rekel hoditi na kozolec? In kje imate lestvo?“

„Hoteli smo se učiti v senu, a ko smo prišli gor, zdrsnila je lestvica in pala na tla ...“

Tone se je izgovarjal s tihim, negotovim glasom in oče so videli takoj, da ne govori resnice.

„Povej, kako je bilo, — sicer ostanete vsi čez noč tam gori. Ne laži se!“

In Tone je moral povedati vse: — kako so dražili opoldne ubozega Martina in kako jim je ta potem izpodnesel lestvo.

„Prav je storil! Zaslužili bi bili še vse kaj hujšega, in ne bojte se, — kazen vas ne bo dolgo čakala!“

Pristavili so lestvo in otroci so zlezli v strahu na tla. Kako je bilo potem doma, tega nismo mogli zvedeti; a toliko je gotovo, da Martinu niso nagajali več.

V m r a k u.

Grmé topovi v sivem dimi
Iz dalje, mrtvi vso ravan
Krijó; ječi junak mej njimi,
Kri lije mu iz črnih ran.

Za grič krvavo solnce pada,
Ravan pokriva črni mrak:
„Le teči, teči krvca mlada“,
Umirajoč ječi junak.

„Naj črna zemlja me pokrije,
Objame naj me grob teman,
Da skoro domu le posije
Svobode zlate zlati dan!“

Greg. Gornik.

Na sejmu.

Bil je sejem v starem mestu,
Kupec mnog hitel je tjá,
Da si to in ono kupi,
Ki bi trebalo domá.

Pride tudi oče s sinčkom,
Ki še videl mesta ni;
Pa mu kaže to in ono —
Sukno, podplat, kar dóbi.

Vse to sinček gleda, gleda,
Slednjič otcu milo dé:
„Oče, glejte, glejte kruha —
Dajte kos, sem lačen vže!“

A. P.

Opazujmo naravo!

I. Vetrovi.

b) Na prostem.

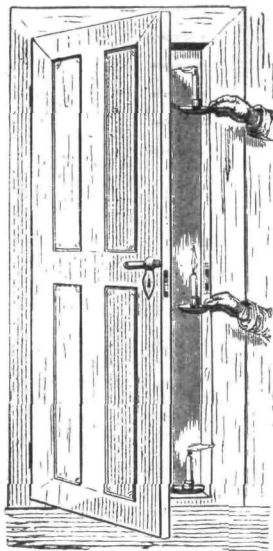
Še lažje kakor z dosedanjimi poskusi se prepričamo z lučjo, v katero stran veje sapica. Kadar je plamen popolnoma miren in se naravnost kvišku vzdiguje, je gotovo znamenje, da je zrak miren, da ni niti najmanjše sapice. Če se pa plamen nagiblje na jedno stran, kaže to, da prihaja sapa od druge strani, in čim močnejše piše, tem bolj se plamen pripogiblje na pošev ali pa še celo ugasne.

Jako mikaven poskus se dá po zimi izvršiti pri vratih med dobro zakurjeno in mrzlo sobo, ali pa tudi pri vratih, skoz katera prihaja mraz od zunaj. Vrata nekoliko odpreš in, če držiš prižgano svečo pri tleh, se obrača plamen ne znotraj v gorko sobo; če držiš luč pri vrhu, nagiblje se plamen na drugo stran proti mrazu; nekako v sredi pa najdemo prostor, kjer je plamen miren, kjer toraj ni nič pihljanja.

To nam kaže še umevnejše, da povsod, kjer pride v dotiko dvojne vrste zrak — gorak in mrzel, nastane veter, in sicer piše spodaj od mrzle strani proti gorki, zgoraj pa obratno od gorke v mrzlo stran. Zrak se hoče zjednačiti, da bi bil povsod jednako gorak. Slično se godi tudi zunaj na prostem. Naj se na kakoršenkoli način v katerem kraju razgreje zrak, v sosednem kraju pa ostane mrzel, ali pa naj se kje shladi, v bližini pa ostane gorak, vselej nastane veter; spodaj piše v gorko smer, zgoraj obratno v mrzlo smer. Ker nam pa navadno ni kaj mar za to, kakšni so vetrovi v daljnih višavah, govorimo kar splošno: veter veje od mrzle proti gorki strani, ali pa od gorke proti še gorkejši.

Lahko si pa reč razlagamo še bolj učeno tudi tako-le:

Rekli smo, da zrak, ki se segreje, gre zato kvišku, ker ni več tako gost, toraj lažji; na njegovo mesto pa prihaja gostejši zrak. Toraj ima zrak tako lastnost, da ne more mirovati, dokler ni povsod jednako gost (seveda v isti višini.)

Znano vam je pa že tudi, da rahel — lahek zrak manj pritiska kakor težak. Kadar je zrak težji, bolj pritiska na srebro v barometru ali tlakomeru, in srebro v cevi se vzdiguje, v obratnem slučaju pada. Vsled tega lahko razlagamo nastanek vetrov tudi tako-le: Če se v kateri deželi (ali na morju) barometer vzdigne, drugod v bližini pa ostane v isti višini ali pa se še celó zniža, nastane veter, in sicer od one strani, kjer kaže barometer višjo stopinjo, proti oni, kjer kaže nižjo. Veter je tem silnejši in hitrejši, čim večja je bila razlika pri barometru. Če toraj „telegraf“ pové, da kaže barometer v kakem kraju veliko spremembo, lahko učeni možje že naprej povedó, v katero stran bo začel veter pihati; vsled tega pa tudi lahko „prerokujejo“, kakšno bo vreme, lepo ali slabo. Zlasti za pomorsko vožnjo je tako napovedovanje velikega pomena.

Še to naj pristavimo, da povsod, kjer kaj gori, nastane premikanje zraka, in sicer nad lučjo ali ognjem kvišku, ob tleh pa od vseh strani proti ognju. Zato tudi ne moreš luči prižgati pri večjem ognju, ako jo odstraniš nad plamenom, ker ti takoj ugasne; odstraniti jo je toraj treba poleg plamena. Sedaj nam je tudi jasno, zakaj ob hudem požaru začne od vseh strani veter pritiskati proti ognju in še bolj netiti požar.

Uganka.

(Priobčil Ant. Medved.)

Povej mi pri vozu najtrdnější del!
Če bodeš k besedi zapored pripel
Tri črke, katere mi tudi ugani,
Živali dobodeš, dve dobro tí znani,
A tretjo po sliki le znano očem.
Naslaja nas prva z ukusnim mesom,
Popevanje druge ugaja ušesom,
Na severu tretja koristi ljudem.

(Odgonetka in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

Pregovori, izreki in pametnice.

(Zapisal A. K. Sežun-ov.)

12. Večkrat stori majhen utrinek — strašen učinek.
13. Dobra srca in blage značaje je treba iskati kot zlata zrna.
14. Dober človek tudi o drugih bolje sodi, nego zasluži.
15. Kakor strup ostrupi kri, tako slaba govorica ostrupi nedolžno srce.
16. Bog ima vedno ljudi rajši, nego ljudje Boga.

Rešitev naloge v 1. listu:

Pričeli so šteti pri šestem vojaku na krčmarjevi levici (kjer stoji zvezdica.)

Prav so rešili: Novak Julija, učenka IV. razr. v Senožečah; Pirc Stana in Ciril v Ljubljani; Vabič Štefanija in Fani, učenki v Zalcu; Juvančič Marica, učenka III. razr. v Planini; Golmajer Fr., prvošolec, Dolencec Janez, drugošolec v Kranju; Gregorc France, dijak v Novem mestu; Erbežnik Ivan, dijak v Ljubljani; Blaganje Ivan, gimnazijec v Ljubljani; Zupančič Janko, učitelj v Kolovratu; Fatur Ivan in Slavko, učenca na Rakeku; Križanič Fr. in Marija pri Sv. Križu blizu Ljutomeru; Romih Bož., učenec v Krškem; Lavrenčič Mat., Pirc Pavel, Eršar Julij in Novak Jos., učenki v Planini; Klemenčič Janez, Čadež Luka, Sprajcar Peter, drugošolci, Ribnikar Miha, prvošolec v Kranju; Česnik Jos., Rupnik Josip, Tegelj Anton, Udovič Matej, Volčina Alojzij, učenki, Kljun Al., Milavec Marija in Franciška, Primožič

Marjetka, Tršar Mici, Zadnik Jerica in Žitko Francika, učenke III. razr. v Planini; Dobnik Ant., Matko I., Sporn Fr., Travner M., Rojnik J., Leskovšek J., Savinec M., Lihtenekar Fr., Kukenberg A., Orehovec A., Marovt A., Kronavšek T., Plaškan K. in V., Žuntar M., učenki v Braslovčah; Poženel Alb. in Olga, učenca II. razr. na Rakeku; Černilec Janko, Podgorac Vilko, Meščan Iv. v Novem mestu; Rojnik Terezija in Liza, Jarc Minka, Grah Micika, Celinšek Roza, Šketa Rezi, Miklavžina Jozefka, Rojnik Mici, Rudl Jozefka, Rojnik Marička, Vašl Lucija, učenke II. razr. v Braslovčah; Smolč Maks, učenec v Remšniku; Kolar Ivan, Pavlovčič Ivana, Katern Micika, učenke III. razr. v Planini; Rakovec Alojzij, učenec v Mariboru; Pivk Leopold, učen. V. razr. c. kr. ljudske šole v Idriji; Pirkovič Roza učit. v Polhovem gradu; Repič Irma, Šlamberger Inka in Nuša, učenke Franc-Jozefove šole v Ljutomeru; Jelenc Franc, učitelj v Banjaloki; Kostanjšek Micika, učenka pri sv. Štefanu pri Šmariji na Štajerskem; Pirc Ignacij, tretješolec v Ljubljani; Milinarič Jože v Godomerici na Štajerskem; Hočevar Anica, učenka v Stanjelu; Pončuh Mir., učen. v Sp. Idriji; Stekl Avgusta, učenka III. razr. v Ormožu; Detela Mar. in Jarc Emilija, učit. kandid., Triller Mar. in Zofija, učenki mešč. šole, Triller Fanči, učenka III. razr. v Ljubljani; Lah Jan., Zorjan Iv., Higa Mat., Ivanuša Ant., Poklavec Jože, Majcen Josipina, Kuharič Meta in Ozmec Julka, učenki na Humu pri Ormožu; Kunej Ana, Rabuda Mar., Zupan Mar., Petan Mar., Skerbec Mar., Pirnat Jozefa, učenke v Podsredi; Pučnik Adalbert.

„Vrtec“ izhaja 1. dne vsacega meseca in stoji s prilogo vred za vse leto 2 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr. — Uredništvo in upravnništvo sv. Petra cesta št. 76, v Ljubljani.

Izdaje društvo „Pripravniški dom“. — Urejuje Ant. Kržič. — Tiska Katoliška Tiskarna v Ljubljani.